

Підсумки внутрішнього моніторингу організації та впровадження інклюзивного навчання

Відповідно до статті 48 Закону України «Про освіту», наказу МОН від 16.01.2020 № 54 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти», Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти, наказу Ліцею №1 Охтирської міської ради Від 14.10.2024 № 110-о/д «Про проведення моніторингу організації та впровадження інклюзивного навчання», річного плану роботи та з метою забезпечення реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на освіту, створення умов для їх кращої соціалізації та інтеграції, вивчення рівня навчально-методичного і психолого-педагогічного забезпечення навчання дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних класах з 01.11.2024 по 28.02.2025 проходив моніторинг організації та впровадження інклюзивного навчання.

У ході моніторингу було зроблено висновок, що українська освіта має бути безбар'єрною та інклюзивною, давати можливість розвиватися кожному, ефективно навчатися і реалізувати власний потенціал, адже це сприятиме розвитку відкритого європейського суспільства, готового до спільної відповідальності за реалізацію політики усунення бар'єрів як моральних, так і фізичних.

На сучасному етапі розвитку освіти дітей з особливими освітніми потребами пріоритетного значення набуває створення інклюзивного освітнього середовища. У такому середовищі всі діти навчаються разом у системі масової освіти за загальноосвітніми програмами, що пристосовані до потреб кожної та кожного.

Організація інклюзивного навчання в Ліцеї здійснюється відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957 (із змінами), з урахуванням категорії особливих освітніх потреб та рівнів підтримки, рекомендованих інклюзивно-ресурсним центром.

З метою забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання, їх соціалізації та інтеграції в суспільство, у 2024/2025 навчальному році у Ліцеї відкрито 8 інклюзивних класів у яких навчається 11 дітей з особливими освітніми потребами.

У період дії воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) гранична кількість учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах, визначена Порядком, не застосовується.

В інклюзивних класах працюють асистенти вчителів (2-Б- Риженко Алла, 3-Б клас - Требухова Ольга, 5-В клас – Абдуліна Оксана, 6-В клас – Перерва Тетяна, 7-В клас – Жовнер Тетяна., 9-Г клас –Дударенко Ніна, 10-Бклас – Терес Ольга, 11-Б –Кошель Тетяна).

Безпосередня реалізація інклюзивного навчання у Ліцеї забезпечується командою психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами. Склад команди психолого-педагогічного супроводу є персональним

і затверджений наказом директора. До складу команди супроводу разом із вчителями, асистентом вчителя, практичним психологом, іншими педагогічними працівниками закладу освіти, представником ІРЦ, сестри медичної, за потреби, входять також батьки дитини або її законні представники. Таким чином, команда супроводу володіє конфіденційною інформацією про дитину, особливості її розвитку.

Відповідно до Порядку організації інклюзивного навчання командами психолого-педагогічного супроводу для кожної дитини розроблено, затверджено та погоджено з батьками Індивідуальну програму розвитку дитини з особливими освітніми потребами, яка забезпечує індивідуалізацію навчання; визначає потребу в адаптації/модифікації навчального матеріалу, потребу у додаткових допоміжних засобах навчання та складається на основі висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку.

Важливою складовою ефективної підтримки дітей з особливими освітніми потребами є участь у роботі команд супроводу фахівців інклюзивно-ресурсного центру. Між Ліцеєм та Інклюзивно-ресурсним центром Охтирської міської ради Сумської області укладено Угоду про співпрацю. В межах угоди фахівці ІРЦ здійснюють супровід, підтримку дітей з ООП, які навчаються в інклюзивних класах та є членами команди психолого-педагогічного супроводу.

Засідання команд супроводу проводяться не менше 3 разів на рік, протоколи ведуться обраним секретарем згідно чинних вимог. На засіданнях розглядаються актуальні питання щодо надання якісних освітніх і корекційних послуг, соціальної взаємодії та навчальної мотивації дитини, моніторинг динаміки розвитку, напрацьовуються рекомендації щодо подальшої спільної роботи з батьками.

Організація освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах здійснюється за програмою закладу освіти. Досягнення максимальної реалізації потенціалу дитини з особливими освітніми потребами та забезпечення прогресу її розвитку забезпечується завдяки врахуванню її особливих освітніх потреб та забезпеченню особистісно орієнтованого спрямування освітнього процесу, застосуванню адаптації та/або модифікації окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів).

Всі діти інклюзивних класів, в тому числі діти з особливими освітніми потребами, навчаються за освітньою програмою закладу освіти, при цьому для дітей з особливими освітніми потребами передбачено доповнення освітньої програми корекційно-розвитковим складником. Реалізація корекційно-розвиткового складника передбачає проведення індивідуальних та групових корекційно-розвиткових занять; корекційну роботу під час вивчення всіх навчальних предметів, що полягає у застосуванні адаптацій навчального матеріалу, використанні спеціальних методів та способів роботи відповідно до потреб і можливостей дитини.

Діти з ООП користуються підручниками відповідного класу навчання за освітньою програмою ліцею. Для підготовки модифікованих завдань педагоги можуть за потреби використовувати навчальну літературу, яка наявна у шкільній бібліотеці.

Забезпечення учнів з особливими освітніми потребами підручниками та навчальними посібниками за предметами у 2024/2025 навчальному році

№ з/п	Предмети	Кодування навчальної літератури	Класи												Потреба підручників	Відсотки забезпечення	
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Всього учнів у 1 - 11 класах			
			Кількість учнів у класі														
			1	1	1		2	1		2	1	1					10
			Видано														
	Буквар	(F70)	1											1	1	100,00%	
	Українська мова	(F70)		1	1		2	1			1	1		7	9	77,78%	
	Літературне читання	(F70)		1	1									2	2	100,00%	
	Українська література	(F70)						1		1				2	7	28,57%	
	Зарубіжна література	(F70)												0	7	0,00%	
	Англійська мова	(F70)												0	10	0,00%	
	Історія України	(F70)				0	2	1			1			4	6	66,67%	
	Всесвітня історія	(F70)												0	5	0,00%	
	Здоров'я, безпека та добробут	(F70)					2	1						3	3	100,00%	
	Основи здоров'я	(F70)									1			1	3	33,33%	
	Я досліджую світ	(F70)	1	1										2	3	66,67%	
	Пізнаємо природу	(F70)					2	1						3	3	100,00%	
	Природознавство	(F70)								1	1			2	4	50,00%	
	Географія	(F70)								1				1	5	20,00%	
	Математика	(F70)	1	1	1						1	1		5	10	50,00%	
	Фізика і хімія в побуті	(F70)								2	1	1		4	5	80,00%	
	Інформатика	(F70)					2							2	7	28,57%	
	Мистецтво	(F70)				0								0	10	0,00%	
	Технології	(F70)				0								0	10	0,00%	
	Всього для видачі примірників		3	4	3	0	10	5	0	5	6	3	0	39	110	35,45%	
	Потреба підручників		6	7	7	0	22	13	0	28	14	13	0	110			
	Відсотки забезпечення		50,00%	57,14%	42,86%	#ДІЛ	45,45%	38,46%	#ДІЛ	17,86%	42,86%	23,08%	#ДІЛ	35,45%			

Запорукою якісного впровадження інклюзивного навчання є висококваліфіковані та відповідальні педагогічні працівники. Педагоги та асистенти вчителів мотивовані підвищувати компетентність у сфері інклюзивної освіти. Асистенти вчителів та педагоги постійно підвищують свій фаховий рівень шляхом участі у семінарах, конференціях, онлайн-курсах на платформах Edera, Всеосвіта та ін.

Документація асистентів вчителів ведеться відповідно до чинних вимог та посадових обов'язків: складено річні плани роботи, оформлено портфоліо учнів, ведуться журнали спостережень.

Корекційно-розвиткові заняття, що визначені індивідуальною програмою розвитку останні роки проводяться не стабільно. За наявності коштів проводяться корекційними педагогами на умовах цивільно-правових договорів (за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами) або фахівцями інклюзивно-ресурсного центру (в межах робочого часу фахівців). У період дії воєнного стану один учень з ООП, що навчається в інклюзивному класі, вимушено змінив своє місце проживання (перебування), здобуває освіту з використанням технологій дистанційного навчання, отримує корекційно-розвиткові послуги в ІРЦ, в тому числі дистанційно. Корекційно-розвиткові заняття є ефективними, оскільки дозволяють дітям з ООП отримати індивідуальну підтримку, що сприяє розвитку пізнавальних навичок, мовлення, моторики та соціальних вмінь. Заняття побудовані на спеціальних методиках, що відповідають потребам кожної дитини, дозволяючи коригувати порушення та стимулювати розвиток на різних етапах навчання. Такий підхід допомагає не тільки покращити навчальні результати, але й забезпечити соціальну адаптацію дітей в колективі, знижуючи рівень ізоляції та підвищуючи їх самооцінку. Але ці заняття мають проводитися систематично.

Взаємодія в інклюзивному класі - це складна система взаємовідносин. Крім вчителя та учня з ООП, в цей процес залучені батьки, адміністрація, інші учні та спеціалісти. Асистент вчителя є своєрідним "містком" між усіма учасниками, забезпечуючи ефективну комунікацію та координацію дій. Асистенти вчителя тісно співпрацюють з класними керівниками для координації загального навчального процесу і розв'язання питань, що виникають у процесі навчання учнів з ООП. У ході моніторингу спостерігалася взаємодія асистентів вчителів та педагогів. Вони разом визначали стратегії для включення учнів у навчальні процеси класу, вирішували питання дисципліни, взаємодії з однокласниками, обговорювали розташування робочого місця. Взаємодія асистентів учителів з учителями-предметниками зосереджена на адаптації навчальних матеріалів для учнів з ООП, а також на корекції методів викладання. Асистенти вчителя регулярно спілкуються з батьками, обговорюючи успіхи та труднощі учнів, діляться рекомендаціями щодо роботи вдома. Водночас батьки інформують їх про будь-які зміни в стані здоров'я чи емоційному стані дитини, що дозволяє своєчасно коригувати підходи в навчанні та підтримці. Основна роль асистентів вчителя полягає в тому, щоб забезпечити підтримку учнів з ООП в навчанні, адаптуючи завдання та пояснюючи матеріал доступною мовою. За потреби працюють з дітьми з ООП індивідуально, допомагаючи з виконанням завдань, звертаючи увагу на їх особливості сприйняття і навчання. Також підтримують дітей в процесі їх соціалізації, залучаючи до взаємодії з однокласниками. Сприяють тому, щоб учні з ООП могли успішно інтегруватися в колектив.

Намагаються підтримувати атмосферу взаємоповаги і співпраці в класі, організовуючи роботу в групах, де учні можуть працювати разом з іншими. Також допомагають іншим учням краще зрозуміти потреби однокласників з ООП і виховувати у них емпатію через спільну діяльність. При цьому асистенти вчителів чітко розуміють, що вони асистенти саме вчителя. За потреби співпрацюють з усім класом, коли вчитель-предметник делегує йому свої повноваження, для того щоб приділити увагу дитині з ООП.

На жаль, через повномасштабну війну в Україні, викликом для педагогів нашого закладу стало онлайн навчання учнів з особливими освітніми потребами. Це створює труднощі у спілкуванні з дітьми, наданні допомоги під час навчального процесу. Для створення здорової робочої атмосфери вчителі мають ефективно спілкуватися зі своїми асистентами. Це потребує обговорень на етапі планування спільної роботи. Але не завжди на це є час і можливості спілкуватися перед кожним уроком.

Співпраця з батьками - невід'ємна частина роботи асистента вчителя. Спільними зусиллями вони обговорюють стратегії підтримки вдома, обмінюються інформацією про прогрес дитини у навчанні, обговорюють емоційний стан, методи підтримки, потреби дитини в додаткових ресурсах чи корекційній допомозі, надають рекомендації щодо роботи з дитиною вдома та залучення її до соціальних активностей. Прагнуть до встановлення партнерських та довірливих стосунків з батьками, що можна поспостерігати в річному плані асистентів вчителів та в ході індивідуальних бесід із ними. На жаль, часто батьки уникають спілкування з іншими людьми, обмежують у цьому й дитину — через побоювання, що її ображатимуть. Саме ці страхи батьків іноді слугують перешкодою для вибору інклюзивного навчання. Тому були випадки, коли інклюзивне навчання в ліцеї організовувалося під час навчального року, оскільки батькам важко було перебороти страхи і зробити вибір, що інклюзивне навчання якраз і дасть дитині змогу навчитися взаємодіяти з ровесниками.

Для соціалізації дітей з ООП педагоги та класні керівники використовують: групову роботу, індивідуальні бесіди, інтегрують дітей в класні проєкти, терапія через мистецтво (малювання, музика, ліплення та ін.), метод позитивного підкріплення (похвала та заохочення), метод «парного навчання», метод «сценаріїв поведінки» — створення та програвання сценаріїв соціальних ситуацій (наприклад, як запросити до гри, як поділитися іграшками, як відмовити), рольові ігри для розвитку комунікативних навичок. Проводять бесіди з класом для формування толерантності та взаємоповаги.

Практичний психолог Чепусенко Віра систематично надає консультативну допомогу вчителям, які викладали у класах з інклюзивним навчанням, здійснює психолого-педагогічний супровід дітей, які мають особливості психофізичного розвитку, проводить індивідуальну роботу, що сприяє успішній адаптації до навчання та перебування в учнівському колективі, індивідуальні

консультації для сімей, у яких виховуються діти з особливими освітніми потребами.

Спостереження під час моніторингу показало, що перевагою інклюзивного навчання є розвиток у дитини з ООП соціальних навичок і здатності адаптуватися до суспільства в умовах рівних можливостей. Інші діти отримують досвід співпраці, взаємодії з однолітками з різними потребами, що розвиває їх емпатію та толерантність. Однак, недоліком є те, що вчителів доводиться витрачати більше часу на індивідуальний підхід, що іноді може впливати на загальний темп навчання всього класу.

Загалом, інклюзія формує позитивний досвід взаємодії у різноманітному середовищі. Її переваги переважають над труднощами за умов належної організації над якою ще потрібно попрацювати.

У закладі освіти забезпечено зручне для всіх учасників освітнього процесу середовище, яке відповідає основним принципам інклюзивної освіти, рівності та поваги до прав людини. Застосовано принцип гнучкості у використанні середовища. Принципи універсального дизайну на жаль не можна застосувати у закладі, на противагу вдало було використано принцип розумного пристосування. У закладі наявний пандус на вході, здійснено контрастне маркування першої та останньої сходинки, перефарбування приміщення в контрастні кольори. Продумано пристосування (модифікація) простору — забезпечення доступності туалетних кімнат, достатній для пересування простір між меблями у класній кімнаті, зонування приміщення. Наявність позначок, написів на дверях, вказівників. Лампи на столах, меблі, висота яких регулюється. Проблемним залишається відсутність ліфту, доступність до II поверху. Функціонує ресурсна кімната, але упродовж 2023/2024 н.р не було проведено матеріально-технічного оновлення. Станом на лютий 2025 року у закладі виділено нове приміщення для переобладнання ресурсної кімнати, тривають ремонтні роботи.

Кожна дитина з ООП має свої індивідуальні потреби. Це можуть бути спеціальні пристосування для навчання, розвиваючі ігри, матеріали для сенсорної інтеграції, аудіо- та відеоматеріали, дидактичні матеріали відповідно вікових особливостей та нозологій дітей з ООП. Наразі потрібні матеріали для розвитку моторики (піскові або водяні ігри, головоломки, конструктивні іграшки). Ресурсна кімната нашого закладу повинна бути обладнана спеціальними інструментами для корекції поведінки, наприклад, боксерська груша для безпечного самовираження чи балансувальні дошки, що допомагають дітям зберігати спокій. Ресурсна кімната має включати сенсорні зони для релаксації та зняття напруги. Також важливо, щоб дитина мала зону для індивідуальних занять. У перспективі, саме перераховані потреби, мають бути задоволені в оновленій ресурсній кімнаті.

Для покращення роботи асистента вчителя необхідно забезпечити більш чітке розмежування ролей і обов'язків у команді педагогів, щоб оптимізувати співпрацю, організувати більше можливостей для обміну досвідом серед

педагогів та асистентів. Важливо створити комфортні умови для корекційно-розвиткових занять, розширивши ресурсну базу та забезпечивши технічні засоби для підтримки дітей з особливими освітніми потребами. Також слід покращити комунікацію між педагогічним колективом та батьками, проводячи регулярні зустрічі та консультації для обміну досвідом і координації зусиль у навчальному процесі.

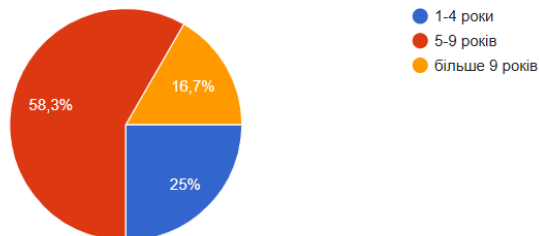
Під час моніторингу було проведено опитування батьків учнів з ООП, які навчаються в інклюзивних класах; учнів 9-11 класів, які навчаються в інклюзивних класах; батьків, діти яких навчаються в інклюзивних класах; педагогів та асистентів вчителів.

В опитуванні батьків учнів з ООП, які навчаються в інклюзивних класах узяли участь 12 чоловік.

1. Скільки років Ваша дитина навчається в класі з інклюзивним навчанням:

 [Копіювати діаграму](#)

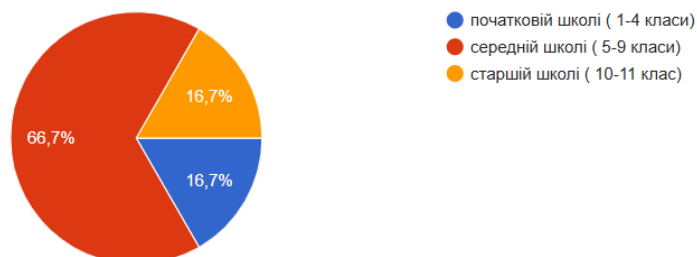
12 відповідей

2. Ваша дитина навчається в:

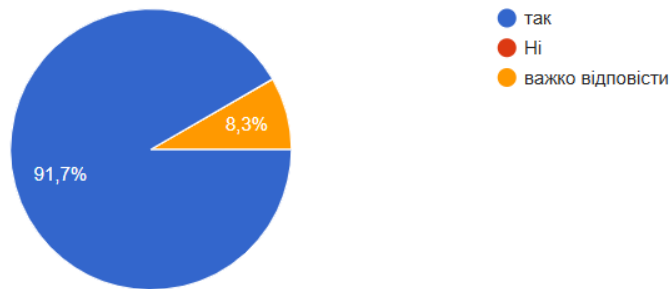
 [копіювати діаграму](#)

12 відповідей

3. Чи задоволені Ви тим, що Ваша дитина навчається у загальноосвітній школі?

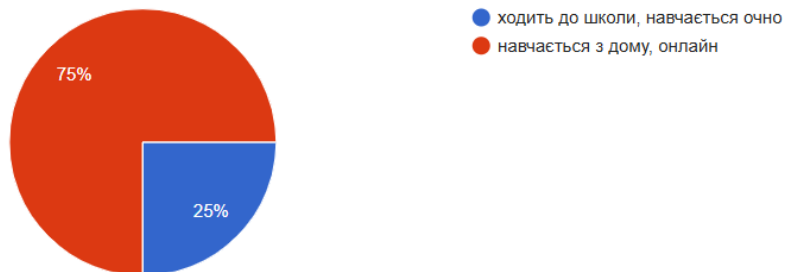
12 відповідей

 Копіювати діагр

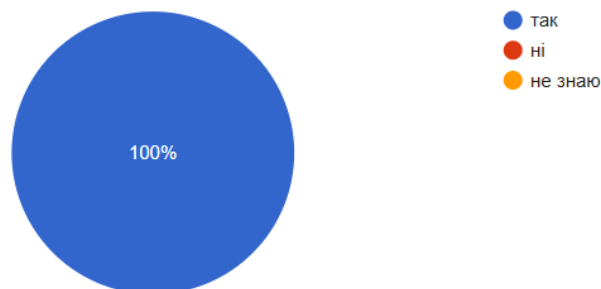
4. Ваша дитина:

12 відповідей

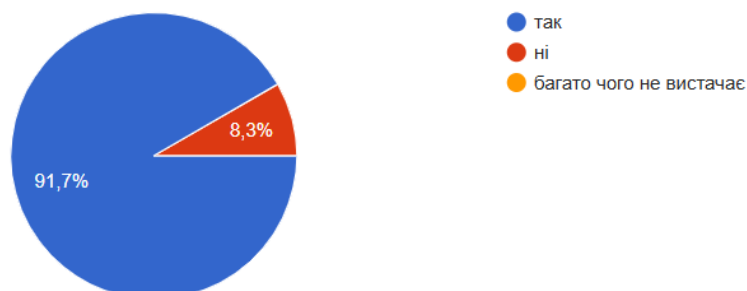
5. Чи є в класі асистент вчителя, який допомагає Вашій дитини під час навчання?

12 відповідей

6. Чи задоволені Ви створеними умовами в ліцеї, які забезпечують успішне навчання та розвиток Вашої дитини?

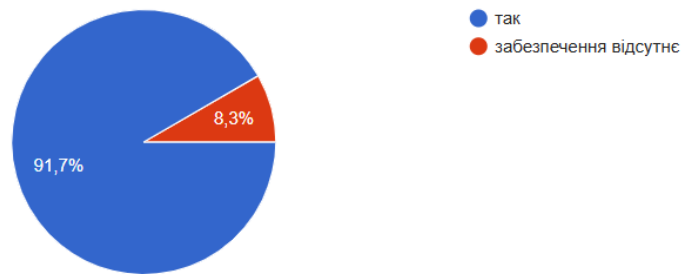
12 відповідей

7. Чи забезпечена Ваша дитина необхідним спеціальним обладнанням в навчальному закладі?

Категорія: Інше

12 відповідей

9. Чи ознайомлено Вас з висновками та рекомендаціями інклюзивно-ресурсного центру (що зафіксовано у індивідуальній програмі розвитку) щодо Вашої дитини?

Категорія: Інше

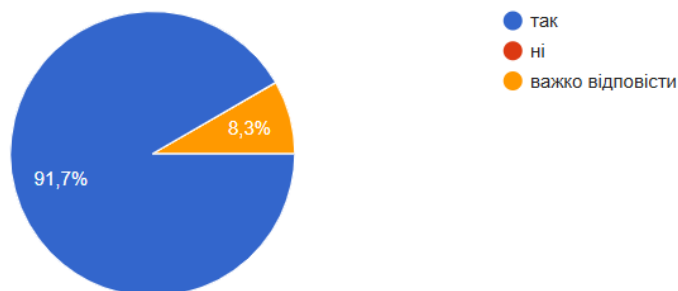
12 відповідей

10. Чи має Ваша дитина спеціально розроблений індивідуальний план навчання?

Категорія: Інше

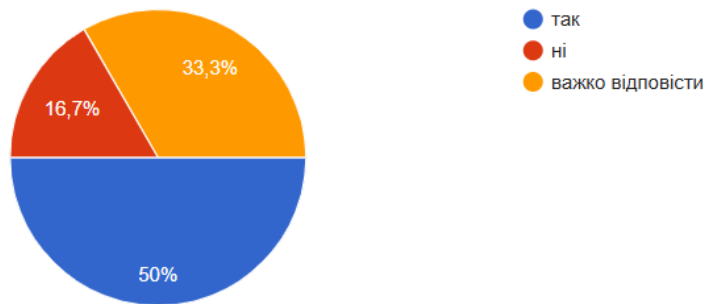
12 відповідей

1. Чи надають Вашій дитині підтримку/допомогу однокласники?

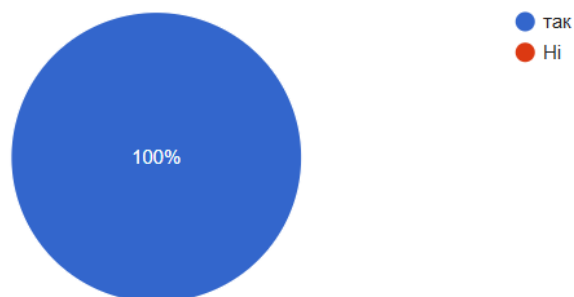
12

2 відповідей

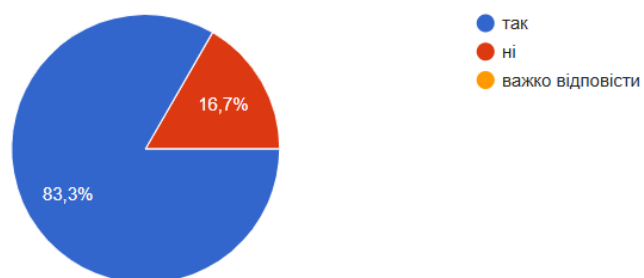
12. Чи має Ваша дитина дружні стосунки з однокласниками?

12 відповідей

13. Чи регулярно обговорюють з Вами вчителі результати навчання та розвитку Вашої дитини?

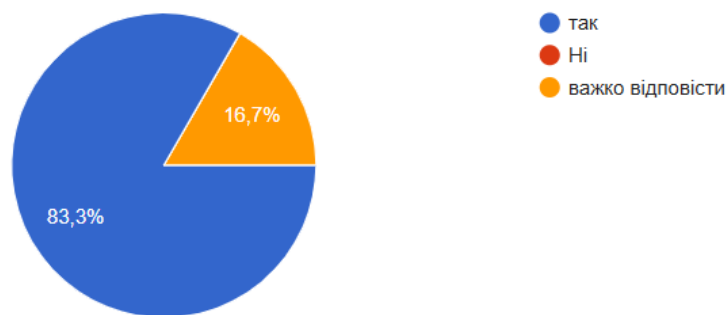
12 відповідей

14. Чи задоволені Ви якістю корекційно-розвиткових послуг, які надаються у Вашому навчальному закладі?

12 відповідей

15. що на вашу думку потрібно змінити, щоб ваша дитина почувалася комфортніше, навчалася краще?

5 відповідей

Закінчити війну.

Все добре

Я всім задоволена, у мого сина чудовий асистент, який допомагає і в свій не робочий час. Син їй теофонує влюбий час і вона завжди відповідає і допомагає. Всі вчителі дуже лояльно і гарно відносяться до мого сина.

Більше розмовляти, розповідати .

Ми задоволені.

16. Ваші побажання пропозиції

4 відповіді

Мати можливість навчатися дитині очно в школі.

Дякую,вчителям,дуже гарні вчителя,я задоволена

Щоб асистент був з ним до закінчення навчання.

Ми в сим задовільні.

Проаналізувавши відповіді батьків, можна зробити висновок, що 91,7 % (11 ч.) задоволені тим, що дитина навчається в закладі освіти і лише 8,3 % (1 ч.) важко відповісти. Скільки ж відсотків батьків задоволені умовами, які створені в ліцеї та вважають, що дитина забезпечена спеціальним обладнанням, знають, що для дитини розроблено індивідуальний план і на противагу, лише 8,3 % (1 ч.) – не задоволені. Враховуючи безпекову ситуацію, психологічний стан дітей з ООП, змішаний формат навчання до закладу очно ходять 3 дитини (25%), 7 – навчається онлайн, 1 –відповідно до можливостей. Усі батьки знають ,що в класі є асистент учителя, задоволені співпрацею із асистентом учителя. Ознайомлені з висновками та рекомендаціями інклюзивно-ресурсного центру.

66,8% (8 ч.) опитаних вважають, що дитина бере участь у виховних заходах, 25% (3 ч.) - ні, 8,3% (1 ч.) - важко відповісти. 50% (6 ч.) вважають, що однокласники надають допомогу дітям їх дітям, 33,3% (4 ч.) - важко відповісти, 16,7% (2 ч.) - ні. Хоча 100% опитаних вважають, що їх діти мають дружні стосунки з однокласниками. 2 батьків (16,7%) зауважили, що вчителі не регулярно обговорюють результати навчання та розвитку їх дитини, 10 (83,8%) підтвердили, що така комунікація відбувається на постійній основі. Такий же відсотковий показник має і питання щодо якості корекційно-розвиткових занять.

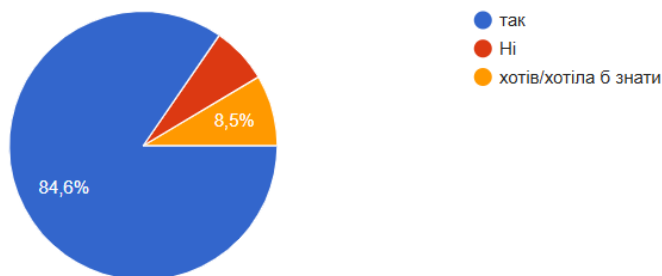
В анкетуванні учнів 9-11 класів узяло участь 117 осіб.

Анкетування для учнів 9-11 класів, щодо їх ставлення до людей з особливими освітніми потребами показало, що 84,6% опитаних знають хто такі «особи з особливими освітніми потребами», 8,5% хотіли б знати, 6,8% - ні

1. Чи знаєш, хто такі "особи з особливими освітніми потребами"?

117 відповідей

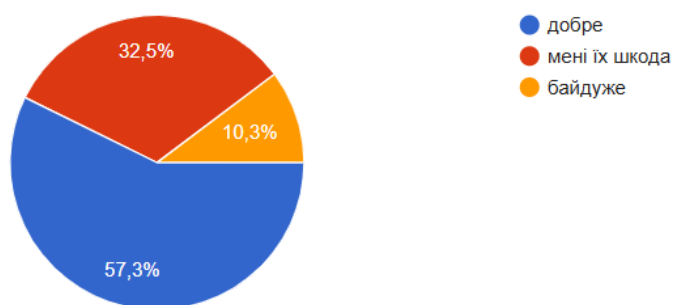

57,3 % зазначили, що добре ставляться до людей з обмеженими можливостями, 32,5 % - мені їх шкода, 10,3% - байдуже.

2. Як ти ставишся до людей з обмеженими можливостями?

117 відповідей

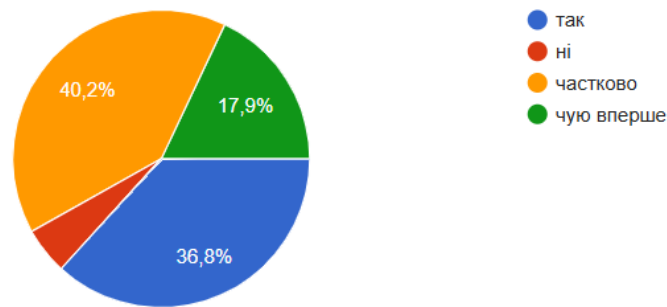

36,8 % повідомили, що їм знайоме поняття інклюзивне навчання, скоріш за все це діти, які навчаються в інклюзивних класах, 40,2% - частково ознайомлені із таким поняттям, 17,9- чують вперше.

3. Чи знаєш, що таке інклюзивне навчання?

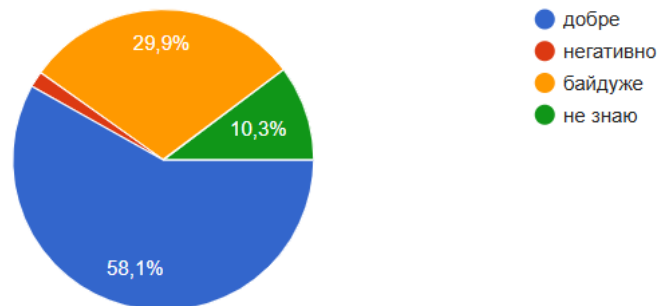

117 відповідей

4. Як ти поставишся до того, щоб дитина з особливими освітніми потребами була твоїм однокласником, другом?

117 відповідей

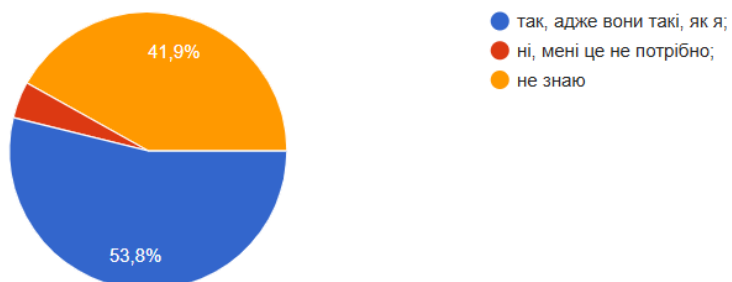
Лише половина опитаних 58,1% відповіла, що добре поставиться, якщо дитина з ООП буде однокласником, 29,9% - байдуже, 10,3% - не змогли дати відповіді, 2% - негативно.

Приблизно така ж кількість опитаних 53,8% будуть спілкуватися із дітьми з ООП, якщо вони навчатимуться у закладі чи класі, але 41,9% не знають, хоча добре, що лише 4,3 % відповіли, що їм це не потрібно.

5. Якщо діти з особливими освітніми потребами навчатимуться в нашому закладі, чи будеш ти з ними спілкуватися?

117 відповідей

На запитання, які заходи потрібно проводити в ліцеї, щоб твої однолітки толерантно ставилися до дітей з особливими освітніми потребами, опитані респонденти не надали жодних пропозицій.

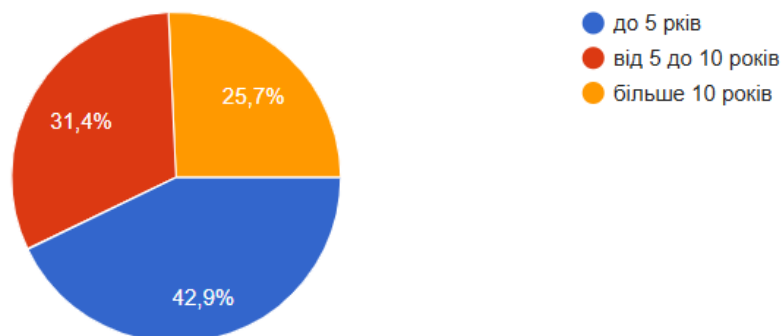
В анкетуванні для вчителів, які працюють в інклюзивних класах взяли участь 35 респондентів.

За результатом першої відповіді можна зробити висновок, що педагогічні працівники мають у переважній більшості достатній стаж роботи в інклюзивному класі.

1. Який ваш стаж роботи в інклюзивному класі?

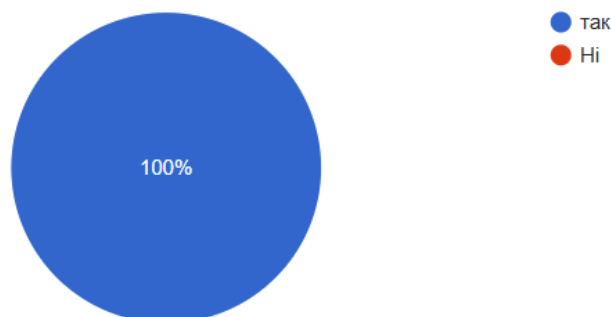
35 відповідей

Усі 100% опитаних педагогів проходять курси підвищення кваліфікації для роботи з дітьми з ООП.

2. Чи проходили ви курси підвищення кваліфікації для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами?

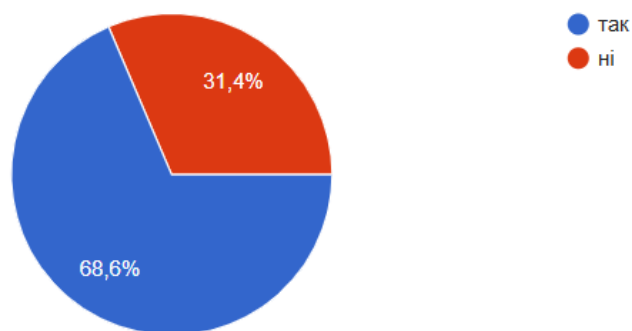
35 відповідей

68,6% педагогів зазначили, що вони є членами команди психолого-педагогічного супроводу. Досить не передбачувано, що 31,4% дали відповідь-ні, що насторожує на об'єктивності створення ІПР розвитку дитини та моніторингу діяльності дитини з ООП в інклюзивному класі.

3. Чи є ви членом команди психолого-педагогічного супроводу?

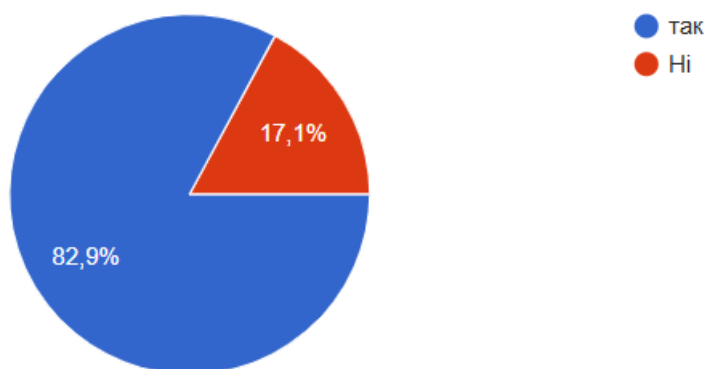
35 відповідей

На противагу попередній відповіді 82,9% опитаних складали ІПР, а 17,1 –ні.

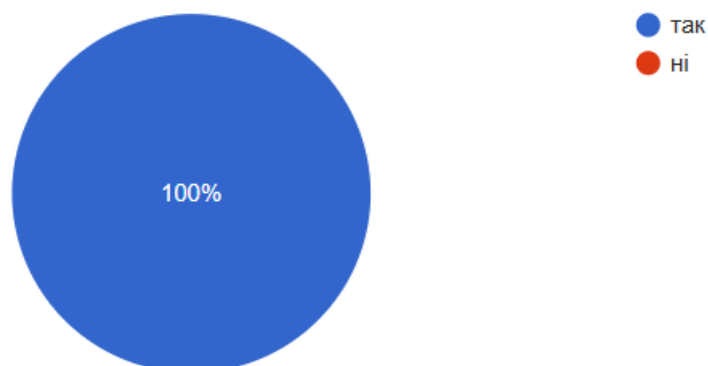
4. Чи складали ви індивідуальну програму розвитку для дитини з ООП?

35 відповідей

5. Чи співпрацюєте ви з асистентом учителя?

35 відповідей

Усі 100% педагогів зазначили, що співпрацюють із асистентом учителя та навели приклади своєї співпраці.

6. Як саме ви співпрацюєте з асистентом учителя?

35 відповідей

Злагоджено

злагоджено

Асистент вчителя, за потреби, працює з усіма учнями, у той час як я працюю з учнем з ООП на уроці

Співпрацюю з асистентом вчителя на кожному уроці. Надаю інформацію про виконання завдань, допомагаю методичними розробками.

Участь у розробці індивідуальної програми розвитку дитини

Обмін інформацією та спільний пошук вирішення проблем

Комунікуємо з приводу складання ІПР, обговорюємо ефективність обраних форм і методів роботи, працюємо над корекцією результатів досягнень учнів з ООП.

Приймаю участь в моніторингу.

Вчитель працює з дитиною з ООП, а асистент - з іншими учнями класу

Пояснюю хід виконання робіт для дитини, під час уроків асистенти допомагаю співпрацювати з таким учнем

Спільно плануємо та адаптуємо освітній процес відповідно до потреб дитини.

Взаємопорозуміння, комунікація, спільне планування та використання ресурсів, розподіл обов'язків.

Надаю додаткові матеріали: схеми, таблиці, якісні задачі.

Обговорюємо проблеми у навчанні та разом шукаємо шляхи її вирішення

консультує мене з деяких питань

Під час роботи вчителя з дитиною з ООП, асистент працює з класом

7. Чи розумієте ви особливість викладання в інклюзивних класах?

35 відповідей

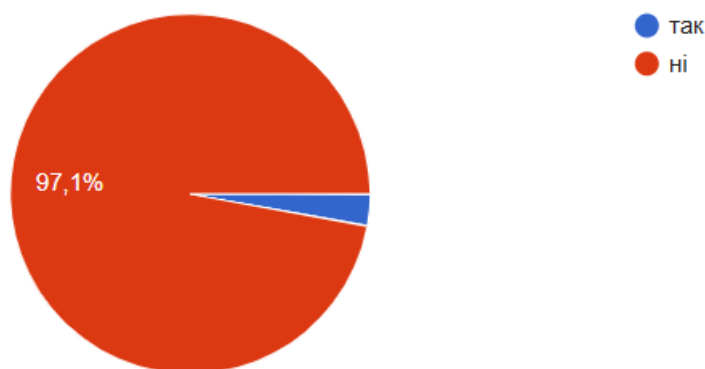

● так
● Ні
● Частково

Усі 100% педагогів розумію особливості викладання в інклюзивних класах. 97,1% вважають, що в системі надання освіти у нашому ліцеї не порушуються права дітей з ООП, 2,9% вважають, що так.

8. Чи порушуються права дітей з особливими потребами в системі надання їм освіти в нашому ліцеї?

35 відповідей

На запитання, які труднощі у вас виникають з питань інклюзії педагоги зазначили:

Важкість у тому, що діти з ООП знаходяться на дистанційній формі навчання й це обмежує можливості ефективно працювати з такою дитиною

Відсутні

Все добре

Спрощення навчального матеріалу

труднощів нема

труднощі психологічного та соціального характеру

Усі труднощі, що виникали, були подолані. Пов'язані вони були із визначенням очікуваних результатів навчання.

В даний час діти навчаються дистанційно

Усі труднощі, що виникали, були подолані. Пов'язані вони були із визначенням очікуваних результатів навчання.

В даний час діти навчаються дистанційно

Включення учня у соціальну взаємодію, роботу в групі

Не виникало

Немає

Незначні труднощі під час виготовлення додаткових матеріалів, модифікованих під потреби дитини

Брак часу на індивідуальний підхід

Для подолання зазначених труднощів педагоги запропонували ряд тем, які необхідно опрацювати на семінарі-практикумі з інклюзивної освіти:

Особливості адаптації дітей з особливими освітніми потребами в умовах воєнного стану

Не потребує.

Дякую. Гарну підтримку маємо у нашому ліцеї та СОІППО.

Стресостійкість педагогів та їхня роль у підтримці дітей з ООП під час воєнного стану.

Особливості соціалізації осіб з особливими освітніми потребами

Усе зрозуміло

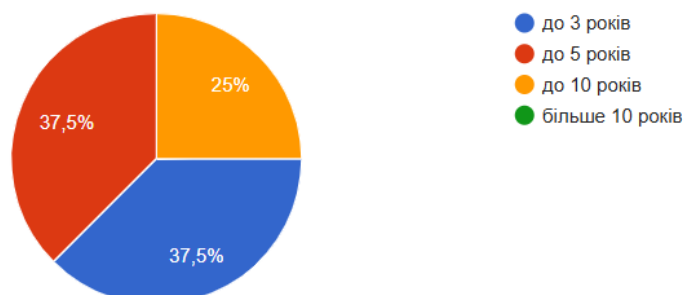
Як надати допомогу дитині у кризових ситуаціях?

В анкетуванні щодо діяльності асистентів педагогів взяли участь 8 асистентів. Дані з першого запитання свідчать, що асистенти вчителів мають різний досвід роботи. Та не залежно від стажу роботи на займаній посаді 100% асистентів вчителів проходили професійні курси підвищення кваліфікації й курси підвищення кваліфікації для роботи з дітьми з ООП.

1. Скільки років ви працюєте асистентом учителя?

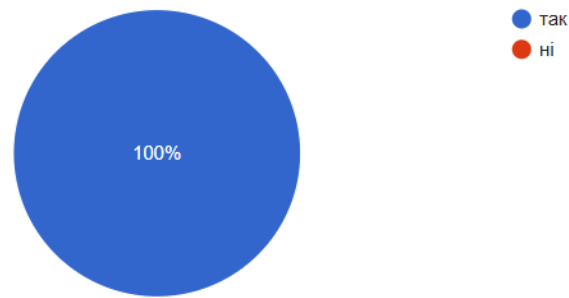

8 відповідей

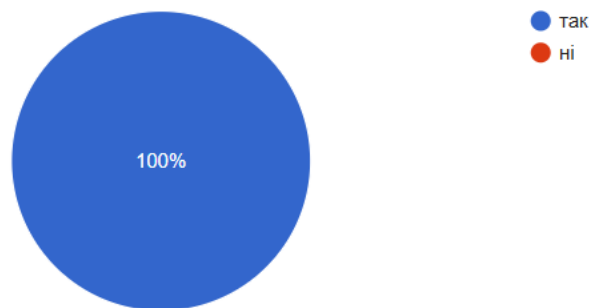
2. Чи проходили ви курси підвищення кваліфікації як асистент учителя?

8 відповідей

3. Чи проходили ви курси підвищення кваліфікації для роботи з дітьми з ООП?

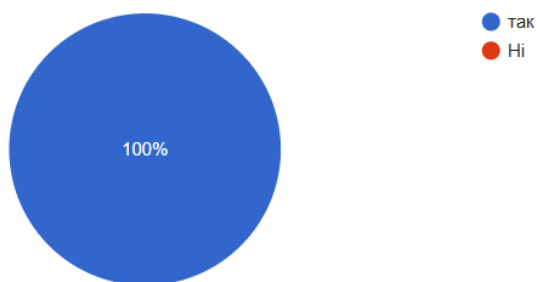
8 відповідей

Усі опитані респонденти зазначили, що ознайомлені із висновками та рекомендаціями ІРЦ. 100% опитаних повідомили, що учні з ООП беруть участь у шкільних заходах. Відповідно і сім'я дитини з ООП бере участь у діяльності закладу, співпраці з асистентом учителя

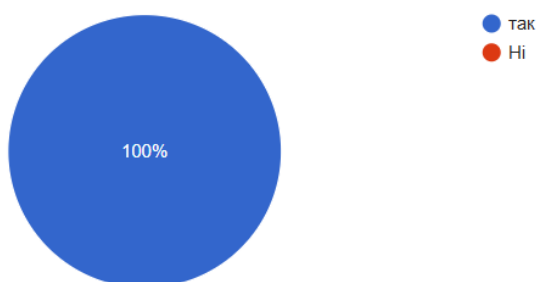
4. Чи ознайомлені Ви з висновками та рекомендаціями ІРЦ учнів з ООП, яким Ви допомагаєте?

8 відповідей

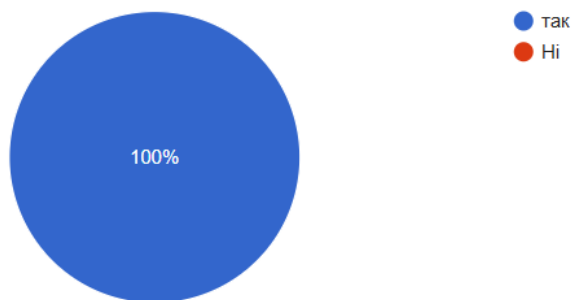
5. Чи беруть учні з ООП участь у шкільних заходах (свята, змагання, конкурси, зустрічі)?

8 відповідей

6. Чи бере сім'я дитини з ООП участь у діяльності закладу, співпраці з асистентом учителя?

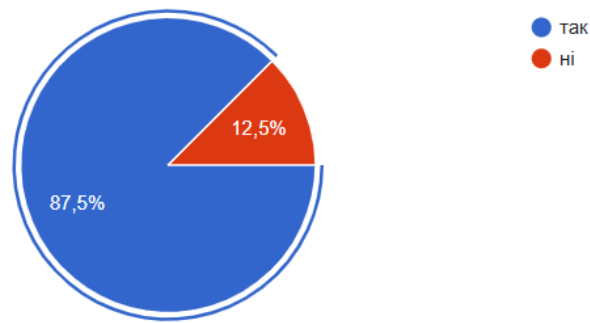
8 відповідей

87,5% опитаних повідомили ,що для своєї роботи з дітьми використовують ресурсну кімнату, 12,5% не мають в цьому потреби.

7. Чи використовує ви ресурсну кімнату?

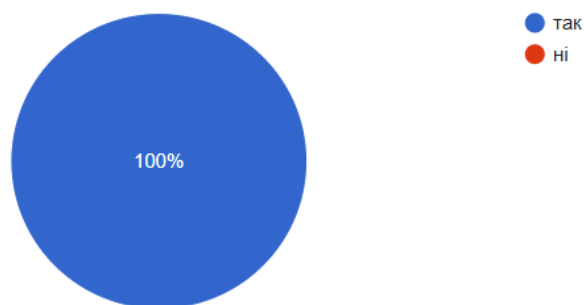
8 відповідей

Усі 100% опитаних зауважили, що вони є членом команди психолого-педагогічного супроводу, на їх думку діти, якими вони опікуються соціалізовані, а учні однокласники сприймають дітей з ООП.

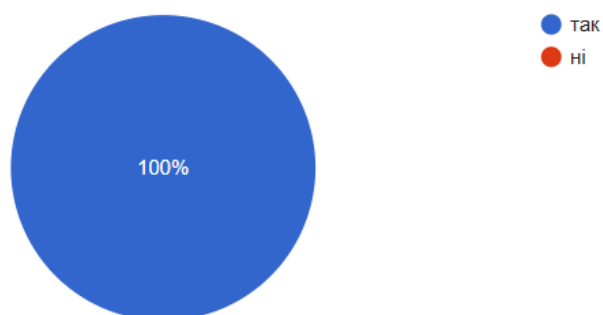
8. Чи є ви членом команди психолого-педагогічного супроводу?

8 відповідей

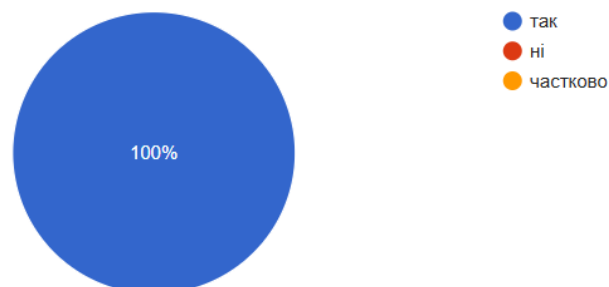
9. Чи соціалізові діти з ООП, якими ви опікуєтеся?

8 відповідей

10. Чи сприймають учні класу в якому ви працюєте дитину з ООП?

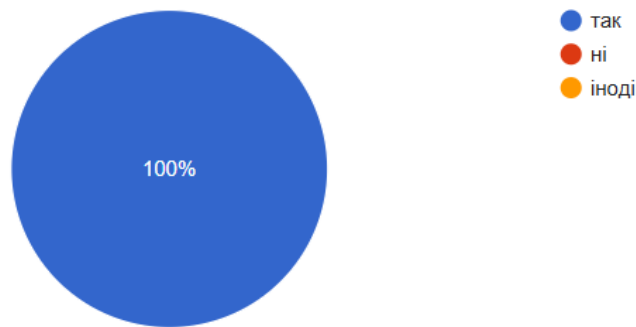
8 відповідей

100% асистентів учителів заповнили, що співпрацюють із вчителями-предметниками та навели приклади своєї співпраці

11. Чи співпрацюєте ви з учителями-предметниками?

3 відповідей

12. Як співпрацюєте з вчителями, які методи, форми спільної співпраці?

8 відповідей

Спільне викладання

Разом із вчителями-предметниками готуємо матеріал і обговорюємо завдання і план для уроків. Використовуючи метод спільного викладання.

Разом плануємо деякі навчальні заняття, обговорюємо досягнення учня

Спільне ведення уроку.

1.Засідання команди психолого-педагогічного супроводу.2.Проводжу окремі фрагменти уроків з учнями класу,домагаю учням під час їхньої роботи над завданнями,у той час,як учитель працює індивідуально з учнем з особливими освітніми потребами.3.Словесний метод- бесіда,розповідь;онлайн: відвідування картинних галерей,музеїв,перегляд кінофільмів,вистав; практичні:виготовлення виробів,проведення дослідів.4.Форми: групові,індивідуальні.Підготлвка матеріалу до уроку(найчастіше опорні картки) та план роботи на наступний урок.

Спільне планування та визначення цілей,постійна комунікація та співпраця,створення позитивного та інклюзивного середовища

Спільне планування та визначення цілей,постійна комунікація та співпраця,створення позитивного та інклюзивного середовища

Проведення окремих фрагментів уроку, робота з учнями в малих групах, допомога учневі під час роботи над завданням, додаткове пояснення завдання, підбір завдання, виготовлення карток, додаткового матеріалу , адаптація навчальних матеріалів.

Спільне викладання, підтримуюче викладання, паралельне викладання.

Також асистенти вчителів зазначили, отримують за потреби науково-методичну допомогу, а саме від:

13. Хто надає Вам необхідну науково-методичну допомогу з питань роботи з учнями з ООП?

8 відповідей

завуч з навчально-виховної роботи, працівники ІРЦ, СОІППО, Фейсбук сторінка Управління Державної служби якості освіти у Сумській області

Всю необхідну науково-методичну отримую від працівників ІРЦ, шляхом проходження курсів на платформі СОІППО, відвідування вебінарів.

СОІППО, ІРЦ

Необхідну науково-методичну допомогу мені надає ІРЦ, проходження курсів на платформі СОІППО.

Працівники ІРЦ, Сумський ОІППО

Надає допомогу інклюзивно-ресурсний центр ,психолог ,інтернет та колеги

СОІППО, Охтирський ІРЦ.

ІРЦ, адміністрація ліцею, дослідження науковців, представлені в Google-академії, освітні курси.

Не зважаючи на постійну підтримку, усе ж є ряд питань, які потребують доопрацювання для асистентів вчителів і саме їх вони зазначили як проблему для опрацювання.

14. Запропонуйте проблему, яку необхідно опрацювати на семінарі-практикумі із інклюзивної освіти?

8 відповідей

Співпраця фахівців як умова реалізації диференційованого та індивідуального підходів в інклюзивному класі

Як оцінювати дітей з ООП?

Сучасні технології навчання дітей з ооп

Оцінювання дітей з ООП?

Реалізація інклюзивної освіти в умовах воєнного стану

Скорочення чисельності дітей у класах, де є діти з особливими освітніми потребами, застосування нових освітніх технологій для дітей з особливими освітніми потребами.

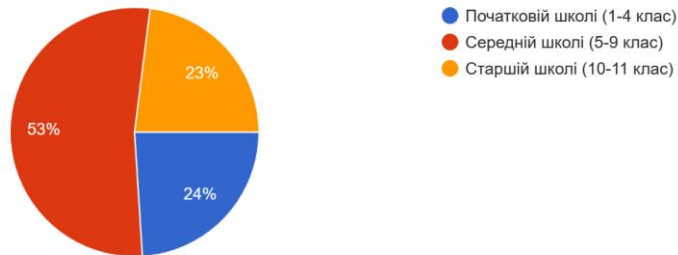
Мотивація вчителів до роботи з дітьми з ООП.

Використання методів арт-терапії в роботі з дітьми з ООП.

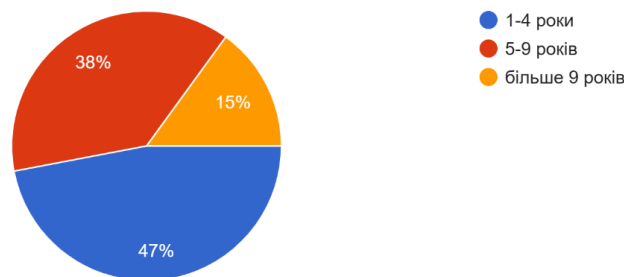
В опитування батьків, діти яких навчаються в інклюзивних класах узяли участь 100 респондентів.

Анкетування показало, що батьки знають, що їх діти навчаються в інлюзивному класі 47% опитаних зауважили, що діти навчаються в даному класі 4 роки, 38%- 5-9 років, 15%- більше 9 років.

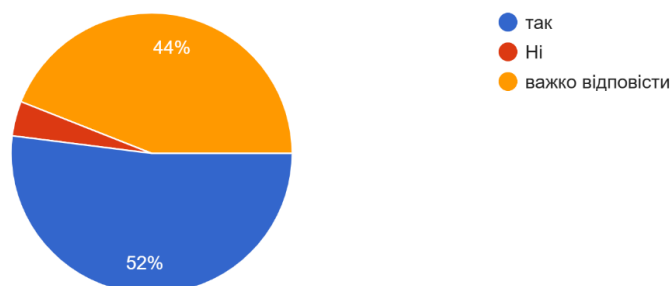
1. Ваша дитина навчається в:
100 відповідей

2. Скільки років Ваша дитина навчається в класі з інклюзивним навчанням:
100 відповідей

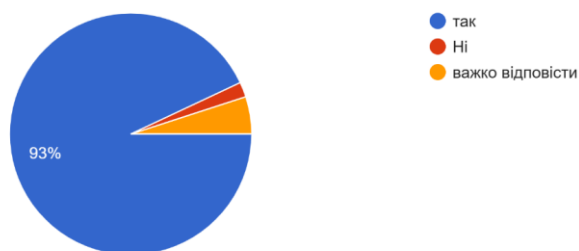
3. Чи задоволені Ви, що Ваша дитина навчається в інклюзивному класі?
100 відповідей

52% опитаних задоволені, що дитина навчається в інклюзивному класі, 44% вважають, що їм важко відповісти, 4% - незадоволені. Це говорить про те, що батьки позитивно сприймають інклюзивне навчання, але ще потрібно проводити роботу в даному напрямку. Приємно, що 93% опитаних вважають, що незалежно від індивідуальних якостей усі діти мають право на освіту.

4. Чи вважаєте Ви, що якісну освіту мають отримувати всі діти, незалежно від їхніх індивідуальних якостей або проблем?

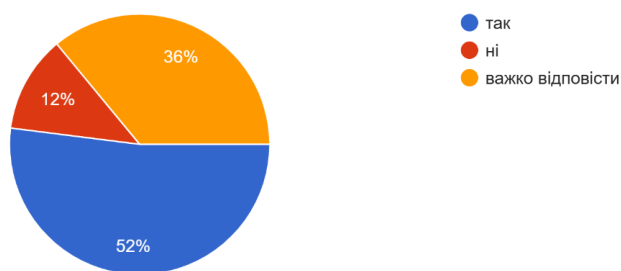
100 відповідей

На запитання « Чи надає ваша дитина підтримку однокласникам з ООП» 52% відповіли – так, 36% - важко відповісти, 12-ні. Схоже відсоткове співвідношення і мала відповідь на запитання « Чи має ваша дитина дружні стосунки з однокласниками з ООП: 59% - так, 34%- важко відповісти, 7% -ні

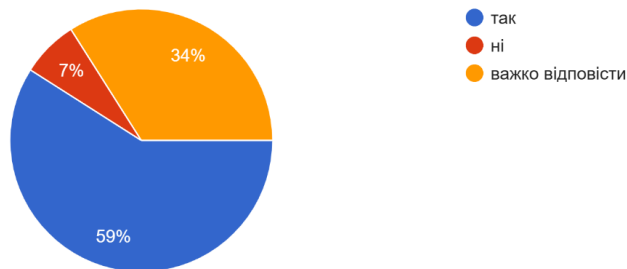
5. Чи надає Ваша дитина підтримку/допомогу однокласникам з особливими освітніми потребами?

100 відповідей

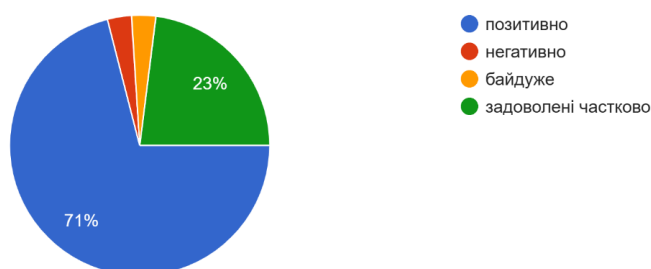
6. Чи має Ваша дитина дружні стосунки з однокласниками з особливими освітніми потребами?

100 відповідей

7. Ваше ставлення до того, що Ваша дитина навчається в інклюзивному класі?

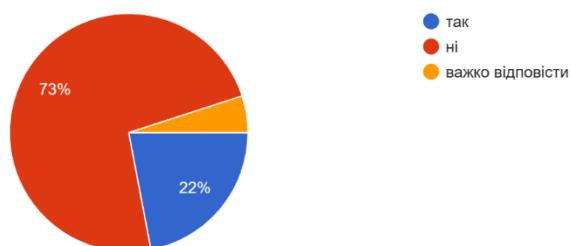
100 відповідей

Більшість батьків 71% позитивно ставляться до того, що їх дитина навчається в інклюзивному класі, 23% задоволені частково, 3%- байдуже, 3% - негативно. Таке позитивне ставлення доводить, що в сім'ї правильно позиціонують відношення до людей з ООП. На запитання «Чи потрібно з вашою дитиною проводити бесіди з питань толерантного ставлення до осіб з ООП?» 73% відповіли-ні, 22%-так, 5% - важко відповісти.

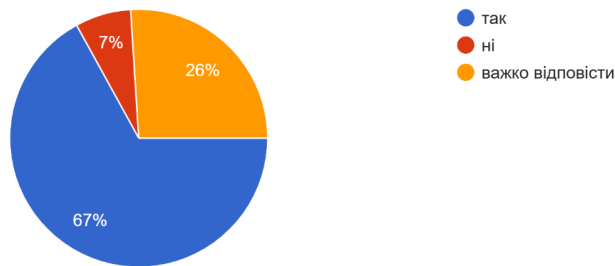
8. Чи потрібно з Вашою дитиною проводити бесіди з питань толерантного ставлення до людей з особливими потребами?

100 відповідей

9. Чи будете Ви підтримувати процес запровадження інклюзивного навчання у Вашому ліцеї?

100 відповідей

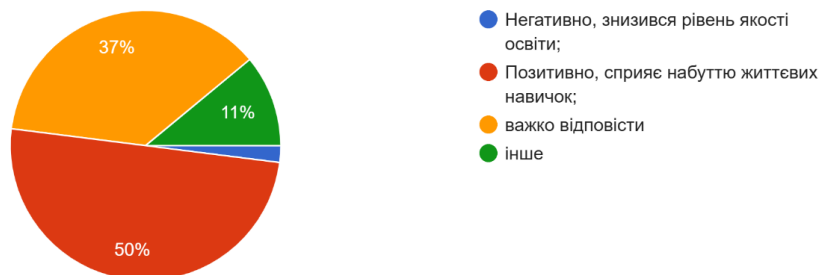

Переважна більшість батьків 67% підтримують процес запровадження інклюзивного навчання в ліцеї, 26% - важко відповісти, 7%- ні.

Приємно, що половина респондентів 50% вважає, що запровадження інклюзивної освіти позитивно впливає на дитину та сприяє набуттю життєвих навичок, 37% - важко відповісти на дане запитання, 11% - мають іншу точку зору, 2% - негативно, що це спричиняє зниження рівня якості освіти.

11. Як запровадження інклюзивної освіти у ліцеї вплинув на Вашу дитину:

100 відповідей

На основі аналізу документів, результатів опитування, спостереження за навчальними заняттями, співбесід, можна зробити такі висновки.

Дослідження показало позитивну динаміку в організації інклюзивного навчання для дітей з ООП. Більшість педагогів, батьків та учнів вважають, що ліцей створює безбар'єрне середовище, забезпечує безперешкодний доступ до будівель та приміщень. Однак ще є над чим працювати. Адміністрація закладу робить кроки для покращення в межах своїх повноважень, фінансових можливостей. Є питання, які на жаль, так і залишаються не вирішеними, безперешкодний доступ до ІІ поверху.

Більшість батьків і педагогічних працівників вважають, що надання корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних послуг учням з ООП є ефективними, але хотілося, щоб в цьому питанні була системність, яка теж залежить від фінансування. Батьками позитивно оцінюється робота асистентів вчителів в організації інклюзивного навчання.

Аналіз опитування учасників дослідження засвідчив, що більшість батьків та педагогічних працівників взаємодіють з інклюзивно-ресурсним центром та високо оцінюють доступність консультацій, участь фахівців у діяльності та

надання різноманітних послуг для учнів з ООП. Між ліцеєм та ІРЦ налагоджена ефективна співпраця.

На думку переважної більшості вчителів, асистентів вчителів, вони відчують підтримку адміністрації закладу, ІРЦ, СОППО в питанні організації та впровадження інклюзивної освіти. Однак, наявні серйозні виклики, такі, як нестача ресурсів, відсутність підтримки забезпечення відповідних підходів деякими педагогічними працівниками та проблеми у взаємодії з батьками учнів з ООП. Однак, наявні серйозні виклики, такі, як нестача ресурсів, відсутність підтримки забезпечення відповідних підходів деякими педагогічними працівниками та проблеми у взаємодії з батьками учнів з ООП. Переважна більшість батьків та учнів задоволена організацією інклюзивного навчання, проте моніторинг виявив недостатню поінформованість батьків та учнів щодо вимог для створення необхідних умов для організації інклюзивного навчання в ЗЗСО, які гарантуються державою.